

AMMONIAKROUTE TOONT INNOVATIEVE REDUCTIEMAATREGELEN

We zien Nederland misschien niet graag als onze grote broer, maar het is een goede bestemming voor wie heel wat ammoniakreducerende maatregelen in de praktijk wil zien. Het Innovatiesteunpunt stak met een groep enthousiaste melkveehouders de grens over voor een dag vol inspiratie onder de vlag 'Ammoniakroute Melkvee'.

Heel wat geïnteresseerde veehouders en mensen uit de brede sector namen deel aan de Ammoniakroute.

MELKVEEHOUDERIJ

Nele Kempeneers

Bij ons kregen heel wat oranje (en rode) veebedrijven te maken met de PAS-problematiek (Programmatische Aanpak Stikstof). Zij gingen op zoek naar manieren om hun ammoniakemissie drastisch te reduceren, zodat ze hun activiteiten konden voortzetten of hun bedrijf verder konden ontwikkelen. In Vlaanderen staan er vandaag al heel wat maatregelen op de lijst die gebruikt kunnen worden bij een verguningsaanvraag en gekoppeld zijn aan een bepaald reductiepercentage, maar nog niet veel maatregelen worden op dit moment in de praktijk toegepast. In het kader van het project 'Goed GePAST' nam het Innovatiesteunpunt een bus melkveehouders mee naar Noord-Brabant en Nederlands Limburg om de horizon te verbreden en elders inspiratie op te doen. Drie melkveebedrijven openden de staldeuren en toonden een vloersysteem, een luchtwasser en een mestmixsysteem.

Groene Vlagvloer

De familie Smets uit Haghorst mocht als eerste het gezelschap ontvangen en deed dat op een Groene Vlagvloer van Altez en Beerepoot Agri. Deze bolle rooster vloer, met een thermoplastische rubberen toplaag, kan ook op een bestaande vloer geklikt worden. Hij wordt op maat gemaakt, zodat hij in elke stal past. De Groene Vlagvloer staat op de PAS-lijst met een emissiereductie van 25% en wordt in dit bedrijf gebruikt in combinatie met een mestrobot, maar ook een mestschuif is een optie. Door de bolle vorm van de vloer wordt urine sneller afgevoerd, waardoor de omzetting van ureum naar ammoniak niet op de vloer maar in de mestkelder gebeurt. Bovendien verlaagt de thermoplastische rubberen toplaag de urease-activiteit. Gastboer Martijn Smets plaatste de vloer drie jaar geleden en is erg tevreden: "Ik merk dat de koeien zich heel goed voelen op de vloer. Ze lopen er erg comfortabel op. Dat heeft wel ook twee nadelen: als boer kan je de dieren niet in snelheid aftroeven en ze hebben soms de neiging om zich neer te

leggen op de vloer in de gang. Je zou nochtans denken dat ze de waterbedden meer appreciëren." Ook Hanne Leirs is positief over de Groene Vlagvloer: "Dit vloertype kan 25% emissie reduceren en heeft voordelen voor het koecomfort, maar de vrij hoge kostprijs moet je natuurlijk mee in overweging nemen."

Chemische luchtwasser

Op de tweede halte werd er op een 'End of pipe'-techniek ingezet, namelijk een luchtwasser. De familie Klaasen in Wintelre opteerde voor een chemische luchtwasser van het merk Winstal in hun natuurlijk geventileerde stal. Deze techniek staat in Vlaanderen genoteerd als 45% emissiereducerend, al ligt het werkelijke percentage volgens de fabrikant heel wat hoger. "De overheid heeft bij de luchtwassers een zeer grote veiligheidsmarge ingebouwd, omdat de techniek nog in ontwikkeling is", verduidelijkt Hanne. "Indien later blijkt dat de maatregel in de praktijk inderdaad meer reduceert dan de huidige 45%, is het mogelijk dat het officiële percentage nog opgetrokken wordt. Het omgekeerde zou echter veel erger zijn voor de bedrijven die hierin geïnvesteerd hebben." Ventilatoren blazen de stallucht naar de luchtwasser, waar hij gewassen wordt met een vloeistof die zwavelzuur bevat. De ammoniak wordt gebonden als ammoniumsulfaat, waarna deze stof met het spuiwater afgevoerd wordt. Peter Ten Hoeve van de firma Winstal legt uit waarom geopteerd werd voor deze techniek: "Voor melkveestallen raden wij uitsluitend een chemische luchtwasser aan. Een biologische werkt niet goed bij temperaturen onder de 15° Celsius. Om te voorkomen dat ammoniakrijke lucht uit de stal ontsnapt, moet je in Vlaanderen daarnaast investeren in luchtdrucksensoren en windschermen aan de zijkant van de stal." Een luchtwasser in een natuurlijk geventileerde stal zou dus geen probleem mogen zijn, zolang de nok dicht is.

Verticaal mest mixen

Een derde optie en meteen het onderwerp van ons laatste bezoek is het aanpakken van ammoniakontwikkeling in de mestkelder. De familie Linssen in Beegden

koos voor een samenwerking met Bos Benelux en liet het mestmixsysteem Aeromix plaatsen. Hierbij worden er op de keldervloer leidingen aangelegd die gecontroleerd luchtballen kunnen blazen in de drijfmest en hem zo verticaal mixen. Doordat elke plek dagelijks kort gemixt wordt, blijft de mest vers en wordt het een aerobe in plaats van een anaerobe omgeving. Hans Wildenbeest van Bos benadrukt dat dit systeem ook voordelen heeft voor de gezondheid van mens en dier: "De productie van gevaarlijke mestgassen wordt sterk verminderd en ook de typische ammoniakgeur vind je niet in deze stallen. Ruik je die wel, dan is dat een teken dat er ergens iets mis is met het systeem."

Vlamingen die interesse hebben in zo'n systeem zullen nog wat geduld moeten uitoefenen. In Nederland staat dit mestmixsysteem op de Rav-lijst (Regeling ammoniak en veehouderij) voor 50% emissiereductie, maar in Vlaanderen is het nog niet erkend. Bos werkt echter samen met ILVO om een beter inzicht te krijgen in de precieze werking van het systeem, zodat het ook op onze PAS-lijst kan komen.

Melkveehouder Twan Linssen probeert ook nog andere nieuwe dingen. Zo voert hij zijn 90 koeien al 3 jaar uitsluitend hooi en vers gras en hoopt zijn melk in de toekomst als 'hooimelk' te kunnen verkopen. Hij maait dagelijks zo'n 15 ha gras-klover en beschikt over een warmeluchtblazer om het hooi te drogen. Het hooi verdeelt hij over de boxen met een grijpkraan, die aan een railsysteem aan het plafond hangt.

Een moedige boer

Zijn de Nederlanders dan zoveel innovatiever dan de Vlamingen? Het helpt natuurlijk dat ze in tegenstelling tot Vlaanderen beschikken over een regeling voor proefbedrijven. Hierdoor kunnen Nederlandse boeren innovatieve technieken op hun bedrijf toepassen met de garantie van een ingeschat reductiepercentage. De definitieve reductie wordt bepaald via metingen in de proefstal. In Vlaanderen is er nog steeds een moedige boer nodig die zijn nek wil uitsteken, wil investeren in een techniek die nog niet erkend is of waaraan een lager reductiepercentage wordt toegekend en bereid is om hiervoor een moeilijke administratieve strijd te voeren. Hanne Leirs geeft de aanwezigen dan ook een tip mee: "Wil je investeren in een innovatieve techniek, onderhandel dan met de firma. Het is best mogelijk om een aantrekkelijke prijs te krijgen in ruil voor het 'testen' van het systeem dat je aankoopt. Ook subsidies via VLIF-steun voor innovatieve projecten kunnen helpen." Al is het bij onze noorderburen natuurlijk niet allemaal rozengeur en maneschijn. De fosfaatproblematiek werd pijnlijk duidelijk bij ons tweede bezoek, waar de vernieuwde stal voor 250 koeien voor de helft leeg stond.

INFORMATIE – Wil je meer informatie over de mogelijkheden voor ammoniakreducerende maatregelen? Dan kan je terecht op de website van het Innovatiesteunpunt en bij innovatieconsulente Hanne Leirs.

De Ammoniakroute vond plaats in het kader van Goed GePAST en Lions.